

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci Adély Duškové Obrázkový test strategií udržování partnerského vztahu

Předkládaná práce obvyklým způsobem kombinuje teoretickou část s empirickou studií, která v tomto případě sestává z menší kvalitativní části a kvantitativní studie strategií udržování partnerského vztahu. Hlavními cíli práce je otestovat vhodnost použití metody řazení obrázků k měření strategií udržování partnerství a pomocí této metody zjistit, jak se použití vybraných strategií liší podle pohlaví a délky vztahu.

Strategie udržování (*maintenance*) partnerského vztahu coby určité vědomé strategické postoje a chování vůči partnerovi jsou popsány v sociální psychologii. V rámci evoluční psychologie se podobné typologie studují ve smyslu strategií udržení si (*retention*) partnera nebo partnerských investic. Oba přístupy si v literatuře žijí do značné míry vlastním životem a Adéla se v teoretické práci pustila do náročného úkolu tyto přístupy a jejich typologie představit po obsahové i metodické stránce a po obou stránkách rovněž porovnat. Našla a načetla skutečně zřejmě téměř kompletní sadu relevantních studií a poskytla o nich v práci obrovské množství informací. Její teoretická část ukazuje, že výstupy obou směrů se překrývají, tedy je identifikována řada velmi podobných strategií bez ohledu na to, zda je studie orientována sociálně psychologicky nebo evolučně. Ukazuje také, že v různých typologiích se na předních místech co do důležitosti a frekvence používání objevují podobné strategie, související s pozitivitou mezi partnery, otevřenou komunikací, podporou a péčí a sexualitou.

Na druhou stranu ačkoli si Adéla dala s teoretickou částí velkou práci, nakonec výsledek není příliš zdařilý. Průběžně bojovala se stylem psaní, který je rozvláčný a špatně srozumitelný. Text obsahuje dlouhé opakující se pasáže. Je to částečně v důsledku mých průběžných připomínek při sepisování práce, že teoretická část to či to postrádá. Bohužel ve snaze mým výtkám vyhovět reagovala Adéla přepisováním dalších a dalších stránek textu, kde se původně chybějící informace ztrácí ve spoustě zbytečně obširných, nejasných vět. Řadu z nich se nám zpětně nepodařilo z práce odstranit a celou teorii zjednodušit. Specifické potíže má Adéla také s kapitolami, kde se snaží o shrnutí či srovnání. I shrnutí jsou velmi nejasně formulovaná. Při srovnávání konceptů zase Adéla nepracuje s literaturou, odlišnostmi výchozích předpokladů, metodických postupů, nestaví srovnání ani na detailní analýze, jaká koncepce přináší jaké dodatečné strategie atd., ale spíš vlastními slovy opakuje rozdíly na rovině, která je zřejmá (rozdíl mezi sociálně psychologickými a evolučními přístupy spočívá údajně v tom, že sociálně psychologické nejsou, na rozdíl od evolučních, založeny na evoluční teorii). Její srovnání tak teorii neposouvají dál, ale spíš rozměňují zaměření práce. Stylistickou neobratnost ještě doplňují časté nepřesné překlady (např. mating jako družení se).

Praktickou část se podařilo dotáhnout lépe. Ukazuje, že náš 10obrázkový test dokáže do jisté míry změřit používání některých strategií udržování partnerství. Dobře fungují například obrázky zobrazující sex a partnerskou komunikaci – ale pozor, v práci je prezentována chybná verze obrázku komunikace partnerů, zobrazující navíc terapeuta, který (naštěstí) v dotazníku nebyl. V některých částech je sice text empirické části, především výsledků, také velmi zahlcující, ale hlavní výsledky jsou prezentovány srozumitelně a hlavně se Adéla v diskuzi vrací k hypotézám, a skutečně na ně s použitím vlastních výsledků odpovídá. Výsledky nejsou zcela jednoduše interpretovatelné, ale ukázaly funkčnost obrázkového textu v případě testování použití konkrétních udržovacích strategií – například sexu. Naznačují i dosud nestudované změny některých strategií v průběhu vztahu. Je třeba mít ale na paměti, což Adéla v práci netematizuje, že obrázkový test funguje na principu relativního pořadí, na rozdíl od běžných dotazníků, kde účastníci přiřazují jednotlivým strategiím absolutní skóre. Náš test tedy poukazuje spíš na relativní preferenci jednotlivých strategií vůči ostatním,

zatímco běžné dotazníky měří také to, zda vůbec partner vynakládá nějaké úsilí pro udržení partnerství.

Práce přináší zajímavé výsledky a může být dobrou pilotní studií pro pozdější výzkum, který by studoval například tyto změny důležitosti sexu pro udržování partnerského vztahu v průběhu dlouhodobého vývoje vztahu.

Autorka prokázala značné úsilí a vytrvalost. Stylistická neobratnost jí sice zabránila dotáhnout text k lepší jasnosti a čtivosti, ale i tak je práce poměrně zdařilým dílem. Hodnotím ji jako velmi dobrou.

Jitka Lindová